

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

8. februar 2013 • J.nr.: NMK-132-00397 (tidl. MKN-130-01152) • Ref.: Lilja Kristjánsson, LIKRI-NMKN

AFGØRELSE

i sag om udvidelse af en husdyrproduktion på en ejendom i Kalundborg Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter § 12 i husdyrbrugloven¹.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Kalundborg Kommunes afgørelse af 29. september 2010 om udvidelse af dyreholdet på Forsingevej 3, 4490 Jerslev Sj., med følgende ændringer:

Vilkår nr. 1.8 ændres til:

"Husdyrbruget godkendes til et dyrehold på maksimalt 424,39 dyreenheder, bestående af 15.800 slagtesvin (32-105 kg) og 3 heste."

Vilkår nr. 2.10 ændres til:

"Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end **44.246** kg N pr. år.

" Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg N ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårsligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	15.800
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	105
FEsv pr. kg. tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FEsv, g	148

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,80
----------------------------	------

Egenkontrol

Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.

N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar, svarende til den periode, der gælder for beregning af type-2 korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.

Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende."

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter nævnets afgørelse, jf. husdyrbruglovens § 33, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

² Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Kalundborg Kommunes afgørelse af 29. september 2010 er påklaget til Miljøklagenævnet af Det Økologiske Råd (DØR). Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet³.

DØR har bl.a. anført, at kravet om anvendelse af Den Bedste Tilgængelige Teknik (BAT) ikke er overholdt, herunder at der er sket fejl ved beregningen af foderoptimering. DØR bemærker endvidere, at der er angivet 50 slagtesvin færre i godkendelsen end i ansøgningsskemaet.

Sagens oplysninger

Der er den 4. april 2008 søgt om godkendelse til udvidelse af produktionen på ejendommen fra 7.600 slagtesvin (30-100 kg) og 2 heste, svarende til 188,5 dyreenheder, til 15.750 slagtesvin (32-105 kg) og 3 heste, svarende til 424,4 dyreenheder.

Der indgår ingen udbringningsarealer i godkendelsen.

I forbindelse med projektet ønskes opført en ny slagtesvinestald på ca. 1.800 m² øst for de eksisterende bygninger og en ny amerikanersilo ved siden af den eksisterende silo.

Den nye slagtesvinestald etableres med delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv) og gyllekøling (30 % ammoniakreduktionseffekt 8760 t/år). Der er gyllekøling i den nye slagtesvinestald og foderoptimering af alle dyr. De eksisterende stalde er dels indrettet med fuldspalter dels med delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv). De tre heste er udegående hele året, og der er derfor ikke regnet fordampning fra dem.

Der er to gyllebeholdere på ejendommen, der har kapacitet til ca. 25 % oplag af den producerede gylle. 75 % af gyllen opbevares således på andre ejendomme. Kommunen har ved beregningen af ammoniakreduktionsniveauet vurderet, at BAT-kravet ikke skal gælde for den del af gyllen, der fraføres.

Af godkendelsen fremgår bl.a. følgende:

"1.8 Husdyrbruget godkendes til et dyrehold på maksimalt 424,39 dyreenheder, bestående af 15.750 stk. slagtesvin (32-105 kg) og 3 heste."

[...]

2.10 Type 2 korrektionsfaktor vedrørende råprotein må for slagtesvinene højst være **0,65** beregnet med 2005/2006 normer efter følgende formel: " $((FE \text{ pr. svin} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - ((\text{afgangsvægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 3,19$ "

Af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår bl.a. følgende:

³ Jf. lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love samt lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010.

"Vurdering og vilkår

Stald 1 og 2:

Det vurderes at fuldspaltegulv ikke kan betragtes som BAT-gulvtype. Det beregnes, at gulvtypen har en ammoniakemission, der ligger 28 % højere end for BAT-gulvtypen.

Kommunen skal vurderer om de pågældende stalde kan ombygges til BAT-gulvtype eller et system med lign. emission inden for en proportionel omkostning. Miljøstyrelsen har i den sammenhæng fastlagt, at prisen for ét kg reduceret N ikke bør overstige 100 kroner. Derudover bør omkostningen per produceret slagtesvin ikke overstige 8 kroner svarende til 1,5-2 % af produktionsomkostningerne.

I forbindelse med ansøgningen har ansøger redegjort for omkostningerne forbundet ved ombygning af fuldspaltestaldene til delvist spaltegulv eller en anden teknologi der giver tilsvarende reduktion i ammoniakemissionen. Det fremgår, at omkostningerne forbundet med ombygning af stald 1 og 2 til BAT-stald eller lign. vil overstige 8 kroner per slagtesvin. Det er derfor kommunens vurdering at det vil være ude af proportion at kræve dette i forbindelse med godkendelsen.

I henhold til lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin¹ udfases fuldspaltegulv per 1. juli 2015. Kommunen vurderer deraf, at fuldspaltestaldene inden 1. juli 2015 enten skal udfases eller ombygges således at de lever op til dyrevelfærdslovgivningen. Sker dette ved mindre ændringer af staldene, f.eks. ved at ændre 1/3 af spalterne til drænet gulv er det kommunens vurdering (i henhold til miljøstyrelsens FAQ 25), at ændringen kan foretages uden udarbejdelse af en tillægsgodkendelse. Kommune vil herefter foretage en fornyet BATvurdering af staldene i forbindelse med revurdering af miljøgodkendelsen. Foretages der en større renovering af stalden med henblik på at leve op til dyrevelfærdskravet, er det kommunens vurdering at ændringen kræver udarbejdelse af et tillæg. I dette tillæg vil kommunen foretage en BAT-vurdering af ændringen.

Stald 3

Delvist spaltegulv er med på listen over BAT-staldsystemer til slagtesvin i BREF-dokumentet. Miljøklagenævnet vurderer, at BAT-niveauet for indretning af gulvprofilen til slagtesvin svarer til gældende BAT-byggeblad nr. 106.04-52 fra Dansk Landbrug, hvor stierne indrettes som delvist spaltegulv med minimum 33 % fast gulv. I staldanlæggets stald 3 er stierne indrettet med denne gulvtype. Det er kommunens vurdering at dette system lever op til kravet om anvendelse af BAT-stald for slagtesvin.

Stald 4

Delvist spaltegulv er med på listen over BAT-staldsystemer til slagtesvin i BREF-dokumentet. Miljøklagenævnet vurderer, at BAT-niveauet for indretning af gulvprofilen til slagtesvin svarer til gældende BAT-byggeblad nr. 106.04-52 fra Dansk Landbrug, hvor stierne indrettes som delvist spaltegulv med minimum 33 % fast gulv. I staldanlæggets stald 4 er stierne indrettet med denne gulvtype. Det er kommunens vurdering at dette system lever op til kravet om anvendelse af BAT-stald for slagtesvin. Med henblik på at nedbringe anlæggets ammoniakemission er det valgt at installere gyllekøling i den nye stald. Det vurderes, at gyllekøling har en ammoniakreducerende effekt på mellem 10-30 %, jævnfør teknologilisten i vejledningens bilag 3. Ansøger ønsker at anvende et kølesystem, der kan reducere fuldt ud med 30 %.

Ifølge Miljøstyrelsens BAT-blad følger gyllekølingsanlæggets effekt følgende formel: $\text{Reduktion (\%)} = -0,008x_2 + 1,5x_1$, når der er tale om gyllekummer med linespil. x_1 er køleeffekt/m² gylle-kumme. Med en reduktionseffekt på 30 % skal køleeffekten/ m² gyllekumme være 22,8 W/m². Staldens gyllekumme udgør 975 m², hvilket derfor kræver en minimumseffekt på 22,2 kW. Ved en årlig driftstid på 8760 timer, skal varmepumpen have en effekt på 22,2 kW. Hvis der ønskes en anden effekt eller arealet med gyllekummer ændres, skal dette aftales med tilsynsmyndigheden.

Stald 5

Det vurderes, at det ikke er mulig at vælge/fravælge BAT-teknikker mht. til staldindretning for heste. Kommunen finder det endvidere væsentlig, at etablering og renovering af stalde foregår i henhold til landbruget byggeblad 102.09-22 vedr. klassificering af beton. Anvendes de rette miljøklasser af beton, minimeres risikoen for udsivning af gylle fra anlægget."

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 12 og forudsætter en godkendelse af det samlede husdyrbrug inkl. bedriftens arealer, jf. lovens § 12, stk. 2, og § 103, stk. 2.

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af bl.a. en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Kommunen skal endvidere efter husdyrbruglovens § 23, nr. 1, varetage hensynet til anvendelse af BAT ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 11 eller § 12.

Det følger af nævnets praksis⁴, at kommunen i sager om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)"⁵ ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg. Af Miljøstyrelsens introduktion til de vejledende emissionsgrænseværdier⁶ fremgår bl.a. følgende:

"På den baggrund skal godkendelsesmyndigheden ud fra proportionalitetsmæssige betragtninger foretage en konkret og individuel vurdering af, hvad der objektivt set kan lade sig gøre i de eksisterende dele af anlægget inden for de led i produktionskæden, som indgår i fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsesmyndigheden bør i den forbindelse anvende de principper, som anvendes ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Herefter bør der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, hvorefter ansøger i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 4.2 har frit valg på hele anlægget."

Det bemærkes, at vurderingen af, om BAT-kravet i husdyrbrugloven er opfyldt, er uafhængig af, om beskyttelsesniveauet for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

⁴ Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 3. maj 2011 med j.nr. NMK-132-00042.

⁵ De vejledende emissionsgrænseværdier for de forskellige dyretyper findes på Miljøstyrelsens hjemmeside: http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/bat/BAT-standardvilkkaar.htm

⁶ "Introduktion til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

Efter nævnets beregninger på baggrund af vejledningen må ammoniakemissionen fra produktionen af dyrehold, der ifølge ansøgningen vil foregå i de eksisterende dele af anlægget, ikke overstige 3103 kg N/år. Ammoniakemissionen fra produktionen i de nye dele af anlægget må ikke overstige 2440 kg N/år. Emissionen fra det samlede anlæg må derfor ikke overstige i alt 5543 kg N/år.

Anvendelsen af de i ansøgningen anførte teknikker og den forudsatte placering af produktionen i de enkelte staldafsnit vil medføre en ammoniakemission fra det samlede anlæg på i alt 5712,53 kg N/år.

Nævnet bemærker, at ammoniakemissionen efter nævnets opfattelse udregnes på produktionsniveau, og at nævnet derfor ikke er enig i kommunens vurdering af, at fraførsel af gylle kan anvendes som et ammoniakreducerende tiltag.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi.

På den baggrund har ansøger under sagens behandling i Natur- og Miljøklagenævnet tilkendegivet at ville foretage følgende ændringer i det ansøgte projekt: Yderligere reduktion af proteintildeling. Godkendelsens vilkår nr. 2.10 ændres i overensstemmelse hermed. Efter nævnets beregninger vil det ansøgte projekt med disse ændringer medføre en faktisk ammoniakemission fra det samlede anlæg på i alt 5510,57 kg N/år.

Idet den faktiske emission herefter ikke overskrider den vejledende emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, finder nævnet i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning, at det ansøgte projekt med de af ansøger tilkendegivne ændringer overholder husdyrbruglovens krav om at begrænse ammoniakemission fra staldanlæggene ved anvendelse af BAT.

Vilkår nr. 1.8.

Nævnet bemærker, at der er tale om en fejlagtig angivelse af antallet af slagtesvin i godkendelsens vilkår nr. 1.8. Der skal i vilkåret stå 15.800 slagtesvin og ikke 15.750. Nævnet ændrer derfor vilkåret i overensstemmelse hermed.

På denne baggrund stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet Kalundborg Kommunes afgørelse af 29. september 2010 om udvidelse af dyreholdet på Forsingevej 3, 4490 Jerslev Sj., med følgende ændringer:

Vilkår nr. 1.8 ændres til:

"Husdyrbruget godkendes til et dyrehold på maksimalt 424,39 dyreenheder, bestående af 15.800 slagtesvin (32-105 kg) og 3 heste."

Vilkår nr. 2.10 ændres til:

"Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end **44.246** kg N pr. år.

" Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg N ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv/6250}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	15.800
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	105
FESv pr. kg. tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FESv, g	148
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,80

Egenkontrol

Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FESv i foderblandingerne.

N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar, svarende til den periode, der gælder for beregning af type-2 korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.

Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende."

Natur- og Miljøklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Lene Juul Nielsen
Specialkonsulent

Lilja Kristjánsson
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Kalundborg Kommune, kalundborg@kalundborg.dk

Det Økologiske Råd, info@ecocouncil.dk

og pr. brev til:

Viskingegård, v. Niels Mejnertsen, Forsingevej 4, 4470 Svebølle